

Uudenmaan ELY-keskus
PL 36
00521 HELSINKI

**Poikkeaminen luonnonsuojelualueiden rauhoitusmääräyksistä,
lintuvesikunnostus, Helmi-ohjelma, Porvoo**

HAKEMUS

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus) hakee 30.9.2025 vireille tulleella hakemuksellaan Hämeen ELY-keskukselta luonnonsuojelulain 54 §:n mukaista poikkeamista yksityisten suojelualueiden rauhoitusmääräyksistä.

Toimenpiteet kohdistuvat kahteen luonnonsuojelualueeseen:

- Ruskiksen luonnonsuojelualue (YSA010076), Porvoo
- Stensbölefjärdenin luonnonsuojelualue (YSA013530), Porvoo

Alueet sijaitsevat Porvoon kaupungissa, Stensbölefjärdenin luoteisosassa. Kunnostus toteutetaan osana Uudenmaan ELY-keskuksen Helmi-elinympäristöohjelmaa.

Poikkeamista haetaan Ruskiksen luonnonsuojelualueen osalta seuraaviin kieltäviin määräyksiin:

- Maa- ja kallioperän vahingoittaminen sekä ainesten ottaminen
- Kasvien ja niiden osien ottaminen tai vahingoittaminen
- toiminta, joka saattaa muuttaa alueen maisemakuvaa
- Moottoriajoneuvoilla liikkuminen

Poikkeamista haetaan Stensbölefjärdenin osalta seuraaviin kieltäviin määräyksiin:

- Maa- ja kallioperän vahingoittaminen, muuttaminen sekä ainesten ottaminen
- Kasvien ja niiden osien ottaminen tai vahingoittaminen
- Toiminta, joka saattaa muuttaa alueen maisemakuvaa
- Moottoriajoneuvoilla liikkuminen
- Liikkuminen 200 metriä lähempänä rantaa sulan veden aikana

Poikkeamista haetaan kummallekin kohteelle 1.10.–31.3. väliselle ajalle, alkaen vuodesta 2026 ja päättyen vuoteen 2030.

HANKKEEN TAUSTA JA TAVOITTEET

Skjärstenenin luoto sijaitsee Porvoonjoen suisto–Stensbölen Natura 2000 alueella, ja se on tärkeä pesimäpaikka erityisesti uhanalaiselle naurulokille.

Luoto on pieni ja altis keväisille tulville, mikä vaarantaa lintujen pesinnän. Viime vuosina luoto on ollut alueen ainoa paikka, jossa naurulokki on pesinyt, ja siellä on havaittu myös kalatiiran pesintää.

Hankkeen tavoitteena on parantaa pesimäolosuhteita korottamalla ja laajentamalla luotoa kivimateriaalilla. Luodolle rakennetaan suojakivikko ja sijoitetaan pesimälinnuille suojaa tarjoavia rakenteita. Toimenpiteet kuuluvat Helmi-elinympäristöohjelmaan ja ne edistävät Natura 2000 alueen suojelutavoitteita sekä ovat valtakunnallisen lintuvesiensuojeluohjelman mukaisia. Tavoitteena on lisätä pesivien naurulokkien määrää ja houkutella myös muita vesilintuja alueelle.

Toimenpiteet kohdistuvat kiinteistöjen Vesialue 638-486-11-1 ja Wentzelgård 638-471-2-8 alueelle ja maanomistajat ovat antaneet kirjalliset suostumuksensa kunnostukselle.

HANKKEESEEN LIITTYVÄT SELVITYKSET

Natura-alueelle on laadittu ja Uudenmaan ympäristökeskus on hyväksynyt hoito- ja käyttösuunnitelman (Porvoonjoen suiston–Stensbölen hoito- ja käyttösuunnitelma, Uudenmaan ympäristökeskuksen raportteja 6/2007). Hoito ja käyttösuunnitelmassa ei ole osoitettu hoitotoimia Skjärstenenin luodolla tai sen lähialueilla. Kunnostuksen vesiluvitusvaiheessa on kuitenkin laadittu tekokarille toteutussuunnitelma, jossa Natura-alueen suojelutavoitteet on huomioitu. Varsinaista Natura-arviointia ei vesitalousluvassa vaadittu. Toimenpidealue ei ole luontodirektiivin liitteen IV(a) nojalla tiukasti suojeltujen sudenkorentojen tai viitasammakon elinympäristöksi sopivaa aluetta, joten selvityksiä ei niiden osalta vesitalousluvassa vaadittu.

LUPAMÄÄRÄYKSET JA TOIMIVALTAINEN VIRANOMAINEN

Etelä-Suomen aluehallintoviraston vesilupapäätöksen määräysten mukaisesti luvan mukaisen kunnostuksen saa tehdä, mikäli toimivaltainen viranomainen myöntää luvanhaltijalle luonnonsuojelulain 54 §:n mukaisen poikkeamisluvan yksityisten suojelualueiden rauhoitusmääräyksistä.

Ympäristöministeriö (YM) on määrännyt (päätös 18.12.2023, VN/34544/2023, VN/34544/2023-YM-2, päätös 7.4.2025, VN/7416/2025, VN/7416/2025YM2) Hämeen ELY-keskuksen ympäristö- ja luonnonvarat -vastuualueen toistaiseksi käsittelemään ja

ratkaisemaan kaikki Uudenmaan ELY-keskuksen Helmi-elinympäristöohjelmaan liittyvät hakemukset poiketa luonnonsuojelulain (9/2023) 70 §:n mukaisista rauhoitussäännöksistä muiden eläinten kuin lintujen osalta sekä 74 §:n kasveja koskevista rauhoitussäännöksistä 83 §:n 1 momentin nojalla sekä hakemukset poiketa yksityisen luonnonsuojelualueen rauhoitusmääräyksistä luonnonsuojelulain 54 §:n 1 momentin nojalla. Lisäksi 7.4.2025 päivätyn päätöksen mukaisesti YM:n toimivaltapäätös koskee myös LSL 78 §:n mukaista lisääntymis- ja levähdyspaikkoja koskevaa hävittämis- ja heikentämiskieltoa.

Hämeen ELY-keskus on lausunut Kråkön tekokarihankkeesta vesitalousluvitusvaiheessa mm. seuraavasti:

”Luoto ja luodolla tehtävät toimenpiteet sijoittuvat kahden yksityisen suojelualueen (YSA) alueelle.

Ruskiksen luonnonsuojelualue (YSA010076) on perustettu vuonna 1945, ja alueen rauhoitusmääräykset on päivitetty vuonna 2007 (päätös 30.3.2007, UUS-2007-L-253-251, LUO 260). Alueella on kielletty mm. maa- ja kallioperän vahingoittaminen ja sen aineiden ottaminen sekä kaikenlainen muu toiminta, joka saattaa muuttaa alueen maisemakuvaa. Edellä mainitun lisäksi alueella on voimassa liikkumisrajoitus 1.4.–31.8. sekä kielletty moottoriajoneuvoilla liikkuminen lukuun ottamatta alueen hoidon ja käytön kannalta välttämätöntä liikkumista. Aluetta saadaan hoitaa Uudenmaan ympäristökeskuksen (ELY-keskus) hyväksymän hoito- ja käyttösuunnitelman mukaisesti. Edellä olevista määräyksistä saadaan poiketa, mikäli toimenpide on luonnonsuojelualueen hoidon ja käytön kannalta perusteltu.

Stensbölen luonnonsuojelualue (YSA013530) on perustettu vuonna 1996

(päätös 1.3.1996, 0195L1005-251, LUO 158). Alueen rauhoitusmääräyksissä on niin ikään kielletty mm. maa- ja kallioperän vahingoittaminen, muuttaminen ja niiden aineiden ottaminen sekä liikkuminen moottoriajoneuvoilla lukuun ottamatta alueen hoidon ja käytön kannalta välttämätöntä liikkumista, sekä kaikenlainen muu toiminta, joka saattaa muuttaa alueen maisemakuvaa. Stensbölen luonnonsuojelualueen vesialueella on myös kielletty liikkuminen 200 metriä lähempänä rantaa sulan veden aikaan. Rauhoitusmääräysten mukaan aluetta saadaan hoitaa Uudenmaan ympäristökeskuksen (ELY-keskus) vahvistaman hoito- ja käyttösuunnitelman mukaisesti. Rauhoitusmääräyksistä saadaan poiketa, mikäli toimenpide on luonnonsuojelualueen hoidon ja käytön kannalta perusteltu.

Porvoonjoen suiston–Stensbölen Natura-alueelle on laadittu vuonna 2007 Uudenmaan ympäristökeskuksen hyväksymä hoito- ja käyttösuunnitelma, mutta Skjärstenenin luodolle tai sen lähialueille ei ole suunnitelmassa osoitettu, eikä toteutettu, hoitotoimia.

Edellä mainittuihin yksityisten suojelualueiden rauhoitusmääräyksiin viitaten Hämeen ELY-keskus on katsonut, että luonnonsuojelulain 54 §:n mukainen poikkeaminen yksityisten suojelualueiden rauhoitusmääräyksistä on 291/2025 21 (32) ESAVI/11345/2025 molempien luonnonsuojelualueiden osalta tarpeen tekokarin toteuttamiseksi.”

PERUSTEET POIKKEAMISELLE

Luonnonsuojelulain 54 §:n 1 momentin mukaan ELY-keskus voi yksittäistapauksessa myöntää poikkeuksen luonnonsuojelualueella koskevista rauhoitusmääräyksistä, jos poikkeaminen ei vaaranna alueen perustamistarkoitusta ja on tarpeen alueen hoidon, käytön tai olemassa olevien yhdyskuntateknisten rakenteiden tai niihin liittyvien laitteiden kunnostamisen tai tutkimuksen kannalta. Hankkeella ei arvioida olevan negatiivisia vaikutuksia luonnonsuojelualueen suojeluperusteisiin eikä se vaaranna alueen perustamistarkoitusta. Toimenpiteet ovat tarpeen luonnonsuojelualueen hoidon kannalta. Hakemuksen kohteena ovat luonnonsuojelualueet sijaitsevat Natura 2000 -verkoston alueella (Porvoonjoen suisto–Stensbölen Natura-alue, FI0100074), jonka suojelutavoitteita toimenpiteet toteuttavat. Hankkeella ei arvioida olevan negatiivisia vaikutuksia Natura-alueen suojelun perusteena oleviin luonnonarvoihin. Myönnetyn vesitalousluvan mukaisesti varsinainen luonnonsuojelulain 35 §:n mukainen Natura-arviointi ei ole hakemuksessa esitetyn vaikutusarvioinnin perusteella tarpeellinen.

MUUN TYYDYTTÄVÄN RATKAISUN PUUTTUMINEN

Avoveden keskellä olevia saaria, karikoita ja luotoja pesimäalueinaan suosivien lintulajien menestymistä voidaan edistää tekemällä ja kunnostamalla saarekkeita maa- ja kiviaineksesta tai ankkuroimalla avoveteen kelluvia lauttoja. Maa- ja kiviaineksesta rakennettu saari tarjoaa pysyvän ja luonnonmukaisen pesimäympäristön lokki- ja vesilinnuille. Tällaiset saarekkeet kestävät meriolosuhteet, kuten aallokon, myrskyt ja jäiden aiheuttaman rasituksen ja ne eivät vaadi jatkuvaa huoltoa tai siirtelyä, toisin kuin kelluvat rakenteet. Luonnollinen alusta mahdollistaa kasvillisuuden kehittymisen, mikä lisää ekologista arvoa ja houkuttelee pesiviä lajeja monipuolisemmin. Kelluvat lautat eivät kestä meriolosuhteiden rasituksia, ja ne voivat ankkuroinnista huolimatta liikkua tai ajautua pois paikaltaan, mikä tekee niistä epäluotettavia pesimäalustoja. Jatkuva huoltotarve lisää kustannuksia ja työmäärää.

Poikkeamislupaa haetaan koko Helmi-ohjelman periaatepäätöksen ajalle eli vuoteen 2030 asti. Ohjelman rahoitusrakenteen takia kunnostusurakoita joudutaan jakamaan useammalle vuodelle ja vaikka

tekokari -hanke pyritään toteuttamaan vuoden 2026 syksyllä, haetaan poikkeamislupaa silti varmuuden vuoksi koko ohjelmakaudelle.

HÄMEEN ELINKEINO-, LIIKENNE- JA YMPÄRISTÖKESKUKSEN PÄÄTÖS

Hämeen ELY-keskus myöntää hakijalle luonnonsuojelulain 54 §:n nojalla luvan poiketa Stensbölefjärdenin luonnonsuojelualueella (YSA013530) ja Ruskiksen luonnonsuojelualueella (YSA010076) rauhoitusmääräyksistä hakemuksessa esitetyn tekokarin toteuttamiseksi. Poikkeuslupa myönnetään seuraavin ehdoin:

1. Luvan saaja vastaa muista tarvittavista luvista ja yhteydenpidosta tarvittaviin viranomaisiin ja maanomistajiin.
2. Tämä päätös tai sen kopio on pidettävä mukana työtä tehdessä ja esitettävä pyydettyäessä.
3. Hämeen ELY-keskuksen kirjaamoon on tehtävä ilmoitus töiden valmistumisesta viimeistään kuukauden kuluttua niiden päättymisen jälkeen. Ilmoituksessa tulee mainita asian diaarinumero HAMELY/1695/2025.
4. Lupa on voimassa hakemuksen mukaisesti 31.12.2030 saakka. Työt on toteutettava syys- ja talviaikaan 1.10.–31.3. välisenä aikana.

PÄÄTÖKSEN PERUSTELUT

Luonnonsuojelulain (9/2023) 54 §:n 1 momentin mukaan Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi yksittäistapauksessa myöntää luvan poiketa yksityistä luonnonsuojelualueutta koskevista rauhoitusmääräyksistä, jos poikkeaminen ei vaaranna alueen perustamistarkoitusta ja on tarpeen alueen hoidon, käytön tai olemassa olevien yhdyskuntateknisten rakenteiden tai niihin liittyvien laitteiden kunnostamisen taikka tutkimuksen kannalta.

Ruskiksen suojelualueen (YSA010076) ja Stensbölefjärdenin luonnonsuojelualueen (YSA013530) rauhoituspäätöksissä on kielletty mm. maa-ainesten ottaminen, kasvien tai niiden osien ottaminen tai vahingoittaminen ja kaikenlainen muu toiminta, joka saattaa muuttaa alueen maisemakuvaa, sekä moottoriajoneuvolla liikkuminen lukuun ottamatta alueen hoidon ja käytön kannalta välttämätöntä liikkumista. Stensbölefjärdenin luonnonsuojelualueen vesialueella on myös kielletty liikkuminen 200 metriä lähempänä rantaa sulan veden aikaan. Sallittuja ovat kuitenkin hoito- ja käyttösuunnitelman mukaiset toimenpiteet. Kielloista saa myös poiketa toimivaltaisen viranomaisen (ks. yllä) luvalla, mikäli toimenpide on luonnonsuojelualueen hoidon ja käytön kannalta perusteltu.

Hämeen ELY-keskus katsoo, että suunnitelman toteuttamisella voidaan edistää kohteen linnustollisen arvon säilymistä sekä parantaa sitä, ja

toimenpiteet ovat siten perusteltuja hoidon ja käytön kannalta. Toimenpiteiden ei katsota vaarantavan yksityisten suojelualueiden perustamistarkoitusta.

Hämeen ELY-keskus niin ikään yhtyy hakijan ja Etelä-Suomen aluehallintoviraston näkemykseen siitä, ettei tekokarin toteutus aiheuta laissa tarkoitettua merkittävää heikennystä Porvoonjoen suisto – Stensbölen Natura-alueen (FI0100074) perusteena oleville luontoarvoille, eikä toteutuksen arvioida hävittävän tai heikentävän EU:n luontodirektiivin IV a) lajien lisääntymis- tai levähdyspaikkoja.

PÄÄTÖKSEN VOIMASSAOLO

Tämä päätös on voimassa 31.12.2030 asti.

SOVELLETUT OIKEUSOHJEET

Luonnonsuojelulaki 34 §, 54 §, 78 §, 121 § ja 134 §

Laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003) 19 §

Laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) 122 §

Valtioneuvoston asetus elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten ja kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2025 (794/2024)

KÄSITTELYMAKSU Maksutta

Valtioneuvoston asetuksen (794/2024) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten ja kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2025 mukaan luonnonsuojelua edistävään tutkimus- tai opetustarkoitukseen taikka ennallistamis-, kunnostus- tai hoitotoimiin myönnettävät poikkeukset ja luvat ovat maksuttomia.

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä.

ASIAKIRJAN HYVÄKSYNTÄ

Tämä asiakirja on hyväksytty/allekirjoitettu viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt luonnonsuojeluasiantuntija Markus Keskitalo ja ratkaissut johtava asiantuntija Riitta Ryömä.

TIEDOKSIANTO

Päätös ja tiedoksianto siitä julkaistaan ELY-keskuksen verkkosivuilla.

Päätös Luvan saajalle, sähköpostilla

Tiedoksi Sähköpostitse:
Porvoon kaupunki, kirjaamo@porvoo.fi
Ympäristöministeriö, kirjaamo.ym@gov.fi
Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri ry,
uusimaa@sll.fi
Porvoon Seudun Lintuyhdistys ry, psly@birdlife.fi

LIITTEET

Valitusosoitus

Tämä asiakirja HAMELY/1695/2025 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument HAMELY/1695/2025 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Keskitalo Markus 30.10.2025 13:13

Ratkaisija Ryömä Riitta 30.10.2025 13:32

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Tähän päätökseen tyytymätön saa oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) mukaisesti hakea siihen muutosta Hämeenlinnan hallinto-oikeudelta kirjallisella valituksella. Valituskirjelmä osoitetaan valitusviranomaiselle ja se on toimitettava valitusajassa hallinto-oikeuden kirjaamoon.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Valitusaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei oteta lukuun. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu vielä seuraavana arkipäivänä.

Tiedoksisaantipäivä lasketaan seuraavalla tavalla. Jos päätös on annettu tiedoksi sähköisenä viestinä, sen katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Jos päätös on postitettu tavallisena kirjeenä, sen katsotaan tulleen tiedoksi seitsemäntenä päivänä postituspäivästä, jollei muuta näytetä. Viranomaisen katsotaan kuitenkin saaneen tiedon kirjeen saapumispäivänä. Jos tiedoksi-anto toimitetaan todisteellisesti saantitodistusta tai tiedoksiantotodistusta vastaan taikka haastetiedoksiantona, käy tiedoksianto aika ilmi saantitodistuksesta tai muusta kirjallisesta todistuksesta. Jos päätös on annettu tiedoksi todisteellisena sähköisenä tiedoksiantona, kuten viranomaisen sähköisestä järjestelmästä, päätös katsotaan annetun tiedoksi, kun se on noudettu viranomaisen osoittamasta järjestelmästä. Jos asiakirjaa ei ole noudettu seitsemän päivän kuluessa viranomaisen ilmoituksesta, tiedoksiannossa noudetaan, mitä hallintolaissa (434/2003) säädetään. Milloin kysymyksessä on sijaistiedoksianto, päätös katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä tiedoksianto- tai saantitodistuksen osoittamasta päivästä. Jos tiedoksianto toimitetaan yleistiedoksiantona, tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä yleistiedoksiannon julkaisemisajankohdasta.

Valituksen sisältö

Valituskirjelmässä on ilmoitettava

- valittajan nimi ja yhteystiedot
- päätös, johon haetaan muutosta, miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta, mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi ja vaatimusten perustelut
- postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää.

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja yhteystiedot.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä.

Valituksen liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä

- päätös, johon muutosta haetaan, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- tiedoksisaantitodistus tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiamiehen valtakirja; asianajajan, julkisen oikeusavustajan tai luvan saaneen oikeudenkäyntiavustajan tulee esittää valtakirja vain, mikäli hallinto-oikeus niin määrää
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmän toimittaminen on lähettäjän vastuulla. Valituskirjelmän voi viedä valittaja itse tai hänen valtuuttamansa asiamies tai lähetin välityksellä. Sen voi lähettää myös postitse, telekopiona tai sähköpostina. Postiin valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen aukioloajan päättymistä. Hallinto-oikeuden kirjaamon aukioloaika on arkisin kello 8.00–16.15. Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa:

<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Oikeudenkäyntimaksu

Asian käsittelystä hallinto-oikeudessa peritään tuomioistuinmaksulain (1455/2015) nojalla oikeudenkäyntimaksu. Tuomioistuinmaksulaissa on erikseen säädetty tapauksista, joissa maksua ei peritä.

Tuomioistuinmaksulaki:

<https://finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2015/20151455>

Tuomioistuinmaksulain (1455/2015) nojalla annettu oikeusministeriön asetus (1020/2024) tuomioistuinmaksulain 2 §:ssä säädettyjen maksujen tarkistamisesta on tullut voimaan 1.1.2025.

Asetuksen 1 §:n mukaan oikeudenkäyntimaksu hallinto-oikeudessa on tällä hetkellä 310 euroa. Ajantasainen tieto oikeudenkäyntimaksuista löytyy täältä:

<https://oikeus.fi/tuomioistuimet/fi/index/asiointijulkisuus/maksut/oikeudenkayntimaksuthallinto-oikeudessa.html>

Hämeenlinnan hallinto-oikeus

Postiosoite: Raatihuoneenkatu 1, 13100 Hämeenlinna
Käyntiosoite: Arvi Kariston katu 5, 13100 Hämeenlinna
Sähköposti: hameenlinna.hao@oikeus.fi
Puhelin: 029 56 42210; Faksi: 029 56 42269